

Strategisk plan

för Umeå kommun 2016-2028

Umeå kommuns strategiska plan antogs av kommunfullmäktige 2016-03-29 och avser perioden fram till 2028.

Fotografer: Axel Karlsson (sid 1), Fredrik Larsson (sid 3, 5, 7), Malin Grönborg (sid 6)

Strategisk plan

Inledning

Den strategiska planen tar sikte på den kommande tolvårsperioden. Giltigheten ska prövas minst en gång per mandatperiod. Syftet med planen är att kommunen och gärna andra organisationer samarbetar med en gemensam strategi och med långsiktighet för att nå målet: Umeås utveckling och tillväxt ska ske med social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050.

Bakgrund

Umeå är en ung kommun med en förhållandevis låg medelålder, andelen äldre förväntas dock öka framöver. Umeå har idag över 120 000 invånare och har fördubblat sin befolkning sedan universitetet invigdes 1965. Umeå har en välutbildad befolkning och en bred mångfald. Allt fler människor kommer från andra länder med andra kunskaper och erfarenheter. Idag talas mer än 120 olika språk i kommunen. Fler nationaliteter berikar och skapar öppenhet och nya influenser. Umeå är en öppen och kreativ kommun där människor tillåter sig och tillåts att vara annorlunda, och där medborgarna är engagerade och tror på sig själva och sin kommun.

Umeå kan bara växa genom att medborgare, näringsliv och organisationer är delaktiga och förstår varför vi ska växa. Vi behöver också samarbeta med olika aktörer inom regionen så att fler upplever nyttan av att kommunen växer. Ska norra Sverige utvecklas måste det finnas växande kommuner som erbjuder attrakti-

vit, service, jobb och utbildningsmöjligheter. Många människor lockas till en jämlik kommun med tillgång till ett brett utbud av kultur och fritid, handel, nöjen och hög sysselsättning.

Aktuell forskning visar att en kommun behöver minst 200 000 invånare för att få en attraktiv och mångfacetterad arbetsmarknad. Då måste det finnas fler arbetsgivare i många olika branscher som erbjuder goda möjligheter att hitta passande jobb för hela familjen. Det är viktigt för att människor ska vilja och kunna flytta och bosätta sig i Umeå.

Metod

Den strategiska planens intentioner ska inför varje budgetprocess konkretiseras i fullmäktigemål. Den långsiktiga planen ska vara ett stöd för nämnder och styrelsers mål.

Fullmäktigemålen omfattar kortare tidsintervaller. Målen ska ha tydliga inriktningar med måtvärden, analyser, utvärderas efter målperioden och ska kunna ge direktiv till nämndernas verksamheter. De ska ses över och vid behov revideras vid varje budgetprocess.

Kommunen har många olika verksamhetsområden. Därför måste kommunens mål vara tydliga och mätbara. En del av dessa har karaktären att de är svåra att mäta utfallet av. Det minskar inte målens betydelse. I utvärderingar används vetenskap och beprövad erfarenhet för att genomföra åtgärder med aktiviteter som kan förverkliga målen. Det som då går att mätas är planerade åtgärder och om möjligt kvaliteten i dessa.

Yttre förutsättningar

Fram till 2028 finns flera yttre faktorer som påverkar Umeå kommuns förutsättningar för framtiden. Globalisering, klimatförändringar, migration, digitalisering och urbanisering är några av dessa.

Globalisering

Den pågående globaliseringen innebär att vi blir mer ömsesidigt beroende av varandra. I globaliseringens spår följer ett antal utmaningar, inte minst om hur en nationellt och lokalt förankrad politik ska kunna möta det globalt snabbrörliga kapitalet. För att den fria rörligheten ska ske på jämlika villkor måste politiken och demokratin samverka internationellt, nationellt, regionalt och lokalt och ta ett ökat ansvar och säkerställa grundläggande medborgerliga rättigheter. Globaliseringen och en stark urbanisering innebär att gränser förändras och kartan ritas om. Globaliseringen medför att migrationen, både den självvalda och den påtvingade, förändras. Många välutbildade och medelinkomsttagare flyttar frivilligt, för andra är flytten ofta förenad med tvång, kontroll och fattigdom.

Globaliseringen innebär också att kommunikationer och handel med varor och tjänster ökar såväl i syd och nordlig som öst och västlig riktning och får allt större betydelse. Den tekniska och digitala utvecklingen, högre utbildning och vetenskapliga framsteg blir allt mer gränslösa och ökar behovet av samarbete över nationsgränser. Umeå är en del av den utvecklingen. Umeå kommun har ett växande globalt näringsliv, ett internationellt präglad universitet och en bred mångfald bland våra medborgare. Därigenom har Umeå alla möjligheter att vara en stark aktör på en global arena. Den ökade migrationen ställer också ökade krav på att vi kan ta emot människor och ge dem goda förutsättningar att kunna integreras och så snabbt som möjligt kunna bidra till vår gemensamma utveckling och välfärd.

Klimatförändringar

Klimatförändringarnas konsekvenser för Umeå kommun och vår region är svåra att förutspå. Det måste därför finnas en beredskap för många olika scenarier. Följderna beror dels på de direkta klimateffekterna i vårt närområde men också på hur omvärlden påverkas, exempelvis genom migration. Oavsett scenario måste det finnas förberedelser för att anpassa regelverk och befintlig fysisk miljö till nya förutsättningar och arbeta målmedvetet i budgetprocessen för att begränsa fortsatt klimatpåverkan och skapa en fossilfri kommun. Ett framgångsrikt klimatarbete utgör en utvecklingspotential för samhället och ett motsatsförhållande mellan hållbarhet och en positiv samhällsutveckling föreligger inte.

Digitalisering

Digitaliseringen av samhället fortgår ständigt och i allt snabbare takt. Obegränsad information och kunskap är idag bara ett knapptryck bort. Det kommer att påverka kommunen och på sikt kommer dessa förändringar vara genomgripande vad gäller vilka jobb som tillkommer och försvinner, vilka branscher som kommer att vara växande och när det gäller kommunens framtida personalbehov. Digitaliseringen öppnar upp och skapar nya förutsättningar för en närhet mellan platser och verksamheter som inte grundar sig på geografi.

Urbanisering

I spåren av en alltmer ökad urbanisering är det viktigt att skapa samförstånd och samverkan mellan stad och omland. Umeå måste därför ha en ömsesidig relation och nära samarbete med andra kommuner och verka för en utveckling av en storregion i norr.

Den ökade urbaniseringen ställer krav på politisk långsiktighet, samverkan och god planering. Umeå har med sin snabba expansion lyckats kombinera många av storstadens fördelar och samtidigt kunnat bevara känslan av den mindre stadens närhet och trygghet. Det är viktigt att denna lyckosamma kombination bevaras när Umeå fortsätter att växa.

Strategisk plan för Umeå kommun 2016-2028

Mål

Hela Umeå kommuns utveckling och tillväxt ska ske med social, ekologisk, ekonomisk och kulturell hållbarhet med visionen om 200 000 medborgare år 2050.

Strategiska områden

Fram till 2028 finns flera yttre faktorer som påverkar Umeå kommuns förutsättningar för framtiden. Globalisering, klimatförändringar, migration, digitalisering och urbanisering är några av dessa. Detta i sin tur ställer krav på Umeå kommun inom en rad olika strategiska områden.

Goda livsvillkor

Växande samhällen har stor utvecklingspotential, men tyvärr följer ibland social oro, utsatthet och otrygghet med. Därför är det viktigt att främja alla utvecklingsmöjligheter som finns för att motverka ökade skillnader mellan medborgarna genom att bygga kommunen och verksamheterna så jämlikt och jämställt som möjligt.

Umeå ska aktivt arbeta för att skapa goda levnadsvillkor för alla. Barnfattigdomen ska minska och medborgarna ska ha en fortsatt god folkhälsa. Kvinnor och män ska ha likvärdiga och jämställda levnadsvillkor. Umeå ska vara en inkluderande kommun och växa med social hållbarhet. Det kräver en högkvalitativ välfärd för livets alla skeenden som tar sin utgångspunkt i medborgerliga rättigheter och alla människors lika värde.

Det jämlika samhället är en förutsättning för alla människors fria utveckling och kan aldrig acceptera att någon lämnas utanför. Alla gynnas av en ökad jämlikhet; såväl samhället som helhet som individen. En mer jämlik och jämställd kommun är en friskare, tryggare och attraktivare kommun och som återspeglas i kommunens budgetprocess.

Livslångt lärande

Alla barn ska ges förutsättningar att växa och nå sin fulla potential. Genom grundläggande demokratiska värden, färdigheter, bildning och kunskaper skapas möjligheter för det livslånga lärandet.

Umeå är ett utvecklat kunskapssamhälle och har en välutbildad befolkning. Arbetslivet och samhället blir mer informationsrikt och kunskapsintensivt. Förändringstakten och komplexiteten ökar. Det ställer ökade krav på människors förmåga att förstå både delar och helheter, vilket kräver både kunskap och bildning.

I ett allt mer kunskapsintensivt samhälle, där människors alla kunskaper och utvecklingsmöjligheter måste ges större utrymme är tillgången till och sambanden mellan kultur, bildning, demokrati och ett livslångt lärande oumbärliga för varandra. När samhällsutvecklingen går allt snabbare kommer människors tillgång till bildning och ett livslångt, djupt och vidsträckt lärande bli en avgörande förutsättning för Umeås utveckling och tillväxt.

Växande näringsliv och kompetensutveckling

Umeå är och ska vara en attraktiv näringslivskommun. Genom att skapa stabila och förutsägbara processer med fokus på att möjliggöra etableringar och nysats-

ningar skapas ännu bättre förutsättningar för investeringar, byggande och ett växande näringsliv.

Innovativa samarbeten mellan kommun, landsting och andra organisationer och företag möjliggör en förbättrad kvalitet i morgondagens samhällsservice. En ökad samverkan mellan kommunen, regionens näringsliv och akademien på alla nivåer är avgörande för en framtida produkt- och tjänsteutveckling i hela norra regionen och en växande arbetsmarknadsregion på båda sidor om Kvarken. Det är viktigt med en nära samverkan mellan universitetet och kommunen i den ökade globala konkurrensen. Umeå ska vara en föregångare inom området cirkulär ekonomi.

Umeå ska vara pådrivande inom kreativitet och innovation för att skapa goda villkor och utvecklingsmöjligheter för konkurrenskraftiga företag och kompetent personal. Det kräver en ständig framåtblickande analys av kompetensbehovet, fokus på det livslånga lärandet och samverkan mellan olika parter. Kommunens egna verksamheter ska präglas av processorienterat arbetsätt där medarbetare har inflytande över arbetet, och där ständiga förbättringar, professionalism, och de

anställdas utvecklingsmöjligheter ska vara självklara i det vardagliga arbetet. En god kompetensförsörjning är nödvändig för så väl kommunen som ett växande näringsliv.

Välutvecklad ideell sektor

Den ideella sektorn med ett väl utvecklat föreningsliv bidrar starkt till Umeås utveckling. Dess omfattning och mångfald medverkar till att hålla Umeå samman, medborgerligt engagemang, ökad livskvalitet och gör Umeå till en bra kommun att bo och leva i. Den ideella sektorn bidrar till att människor kommer samman och träffas i nya konstellationer.

Samverkan mellan olika aktörer är därför av central vikt för att stärka det civila samhället, oavsett om det avser kultur och fritid, föreningar och frivilligorganisationer, den offentliga sektorn eller näringslivet. Umeå kommun ska i sina verksamheter aktivt söka samverkan med civilsamhället.

En god samhällsplanering

Ett samhälle som klarar av dagens och morgondagens utmaningar är beroende av en genomtänkt, hållbar och framsynt fysisk planering. Umeå kommun ska möta både dagens och framtidens behov av bostäder, en välutvecklad infrastruktur och goda kommunikationer med starkt fokus på barnperspektiv och tillgänghetsperspektiv.

En god framförhållning i planeringen tillgodoser såväl kommunens egna verksamheters behov som näringslivets. Kommunen växer med god tillgång till grönstruktur, samhällsservice, och kultur- och fritidsmöjligheter. Klimatarbetet går hand i hand med allt budgetarbete, med fokus på hållbarhet i byggnationer och infrastruktur. De offentliga rummen skapas för att främja jämställdhet och alla medborgares deltagande och trygghet.

Ett strategiskt område för Umeå kommun är därför att ha en god planeringsberedskap så att den fysiska planeringen aldrig begränsar Umeå och regionens utveckling.

